

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๕๖

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยมหาชน

สรุปข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคไทยมหาชน สรุปข้อเท็จจริงจากคำร้อง และเอกสารประกอบได้ดังนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยมหาชนไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันที่พรรคไทยมหาชนต้องดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. ในส่วนของการจัดตั้งสาขาพรรค ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ พรรคไทยมหาชน ได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคจำนวน ๓ สาขา ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยมีคณะกรรมการสาขา พรรคสาขาละ ๓ คน คือ

ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๒๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัด กำแพงเพชร

ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๓/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลนางบวช อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ไทยมหาชน ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๓

๒. ในส่วนการหาสมาชิกพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ - ส่งหนังสือของสำนักงานแล้วไม่ปรากฏเอกสารพรรคไทยมหาชนเกี่ยวกับการรายงานจำนวนสมาชิกพรรค ตามมาตรา ๒๕ และการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมแต่อย่างใด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงพิจารณา เห็นว่า ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้ง คือ ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พรรคไทยมหาชนยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อย

ต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยมहाชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พรรคไทยมहाชนได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า นายประมวล บัชรธา ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามข้อบังคับพรรคไทยมहाชน พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒๔ (๗) ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อทราบและส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยมहाชนยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

ต่อมาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีหนังสือ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ แจ้งนายอำนวยการ หัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไทยมहाชน ผู้ถูกร้อง ให้ทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ ต่อมาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับใบตอบรับทางไปรษณีย์ โดยผู้มีนามว่า นายประมวล บัชรธา เกี่ยวพันกับพรรคไทยมहाชน โดยเป็นอดีตหัวหน้าพรรค ลงนามรับหนังสือเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ จนระยะเวลาล่วงเลยมาถึงปัจจุบัน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้โทรศัพท์ไปยังหมายเลขโทรศัพท์ ๐๕-๒๓๕๑๘๘๓ ซึ่งเป็นหมายเลขตามที่แจ้งไว้ในหนังสือของพรรคไทยมहाชน เมื่อประมาณวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๖ ให้พรรคยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาปรากฏว่า หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวเป็นของนายน้อย อาศัชรรัตน์ ญาติของนายประมวล บัชรธา อดีตหัวหน้าพรรคไทยมहाชน โดยนายน้อย ฯ แจ้งว่าจะประสานงานให้ จนระยะเวลาล่วงเลยมาถึงปัจจุบัน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็ยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกร้องแต่อย่างใด จากการดำเนินการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องได้ทราบถึงคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยส่งหนังสือถึงพรรคไทยมहाชน ผู้ถูกร้อง ตามที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐาน

การตอบรับไปรษณีย์ลงทะเบียยนว่า นายประมวล บัวธรา เป็นผู้รับเอกสารแทนผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ซึ่งถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว ถึงแม้ผู้ถูกร้องจะมีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่เห็นว่า ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาพอสมควร และมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว เห็นควรพิจารณาในประเด็นว่า พรรคไทยมหาชนมีเหตุต้องเลิกหรือยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือไม่

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑)ล๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการวินิจฉัย

สมควรสั่งยุบพรรคไทยมหาชนตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พรรคไทยมหาชน ได้รับจดทะเบียนจัดตั้งไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งพรรคไทยมหาชนต้องดำเนินการจัดให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ปรากฏว่า พรรคไทยมหาชน ได้รายงานการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพียงจำนวน ๓ สาขา โดยที่ไม่ได้รายงานจำนวนสมาชิกพรรค หรือรายงานการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองอีก ทั้งเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว พรรคไทยมหาชนก็มีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วจึงเห็นว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้ง พรรคไทยมหาชนไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรค ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งยุบพรรคไทยมหาชนได้

จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยุบพรรคไทยมหาชน

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ